

ПРЕЗИДЕНТЪТ ПРЕД БНР: "РЕЗЕРВИРАН СЪМ КЪМ НАЕМАНЕТО НА ЧУЖДИ ЛОБИСТКИ ФИРМИ, ЗАЩОТО НЕ СЪМ УБЕДЕН В ДОБРИТЕ РЕЗУЛТАТИ"

Публикуван на: 14-04-2006

Източник: [Сайт на президента на републиката](#)

Интервю на президента Георги Първанов за Българското национално радио **14-04-2006 08:09**

- * "Аз самият се изненадах от това колко много лобистки договори са подписани"
- * "Аз съм резервиран наистина към това да се наемат чужди лобистки фирми, защото не съм убеден в добрите резултати от това взаимодействие"
- * "Едно от големите подозрения сега към българската политика, към политиците е, че реализират частни интереси"

Господин президент, Оли Рен е тук в България. Днес (б.р. - вчера) по време на срещите си той каза много категорично, че членството ни зависи от конкретните, от осезаемите резултати през следващите месеци в борбата с корупцията и организираната престъпност. Това не е нещо, което е ново, но какво означава? Може ли и Вие така конкретно да кажете какво точно трябва да бъде предприето и да се случи? Например, достатъчно ли е за Брюксел това, че главният прокурор поиска имунитетите на цяла група депутати?

Първото, което мен ме удовлетворява, е, че се оценява позитивно решимостта на българската страна, на редица институции за последователно провеждане на реформите.

Второ, оценени бяха положително резултатите от редица сфери, които досега бяха смятани за критични – земеделието, защитата на интелектуалната собственост, граничният контрол.

Действително там напредъкът е видим.

Естествено, не е изненада това, че сферата правосъдие и вътрешни работи продължава да се смята за червена, оценява се критично, и там очакванията са за още по-настойчиви действия от всички заинтересовани, отговорни български институции. Тук обаче е много важно, и аз се опитах в разговорите с комисаря Оли Рен да допълня картината - да се потърсят допълнителни източници на автентична информация, защото моето впечатление е, че информацията в Европейската комисия не е пълна. Много важно беше да изтълкуваме коректно промените в Конституцията.

Аз самият държах и настоях пред комисаря Оли Рен и пред неговия екип да се потърсят по-широк кръг на източници, свързани с оценка на корупционната среда. Например, трябва да се види какво казват от "Прозрачност без граници". Това е световната организация, чиито оценки се смятат за най-точни, за най-прецизни по тези въпроси. България е в група с десетте страни - нови членки и

ПРЕЗИДЕНТЪТ ПРЕД БНР: "РЕЗЕРВИРАН СЪМ КЪМ НАЕМАНЕТО НА ЧУЖДИ ЛОБИСТКИ ФИРМИ, ЗАЩОТО НЕ СЪМ УБЕДЕН В ДОБРИТЕ РЕЗУЛТАТИ"

далеч преди другата кандидатка за Европейския съюз, т.е. може би, когато се взема окончателното решение, да се отчете и това.

По линия на законодателството особено важно е да бъде много прецизно подготвен пакет от промени в Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт. Там очакванията са много, защото той би могъл да конкретизира тези очаквания на Европейската комисия.

Има поощрение. Оценява се високо и се смята, че всички – и отвън, и отвътре, трябва да поощрим усилията на главния прокурор. Разбира се, че тези 7 поискани депутатски имунитета не решават проблема. Те са по-скоро един знак, че няма недосегаеми.

Прие ли тези препоръки еврокомисарят Оли Рен и от разговора Ви с него стана ли ясно – наистина ли са толкова обезпокоителни тези знаци, които ние така изтълкувахме, че се настоява за нови промени в Конституцията, че се критикуват сегашните, също така, че можем да бъдем разделени от Румъния, да бъдем приети по-късно в Евросъюза?

Нито за миг не е ставало дума за разделение в хода на този разговор. Разбира се, всички възможности са отворени. Докато нямаме решението на Европейския съвет през юни, ние не би трябвало да се успокояваме, но определено мога да кажа, че нещата сега изглеждат по-добре отколкото преди няколко седмици.

Убеждаването е процес. Към момента нямаме окончателната оценка. Имаме само сигнали, някои от които звучат окуражаващо, но не успокояващо.

Една операция "Чисти ръце" например може ли да бъде проведена?

Вижте, аз съм скептик по отношение на отделни операции, на епизодични действия, защото дори и да имат резултат, той би могъл да бъде временен. За мен става дума за параметрите на една трайна, стратегически ориентирана политика. За мен е много важно тези структурни звена, които бяха създадени - имам предвид и специалното звено към главния прокурор за борба с корупцията и организираната престъпност, което е на негово пряко подчинение, имам предвид и създадената комисия в изпълнение на правителствената стратегия за борба с корупцията – ефективно да задействат, да работят ежедневно, а не само защото ни предстои в рамките на две седмици да докажем един или друг резултат.

Не би трябвало в никакъв случай да се примиряваме с мисълта за възможно отлагане. Отлагането няма да ни засили и това го разбират в Брюксел нашите европейски партньори. Това е пределно ясно. По-скоро това ще ни демотивира, това ще намали динамиката на реформите и ще доведе до обратни резултати.

Оценява се, че предпазните клаузи не са особено работещи. Не бих казал, че ще навредят толкова много на България, но нито ще помогнат на нас, нито пък ще решат проблемите на европейците.

Проблемът на Европейския съюз е по-скоро в стремежа им да успокоят, първо, европейските общества в това, че страни като България и Румъния няма да натежат на социалния пазар, на икономиката, на бюджета, и второ, да бъдат успокоени в това, че средствата, които ще бъдат отпускани по линия на отделните еврофондове, ще бъдат коректно, точно, целенасочено и прозрачно реализирани.

В парламента е внесен първият вот на недоверие към кабинета Станишев. Той е насочен от опозицията до голяма степен и към Вас с аргумента, че пестите критики към правителството.

ПРЕЗИДЕНТЪТ ПРЕД БНР: "РЕЗЕРВИРАН СЪМ КЪМ НАЕМАНЕТО НА ЧУЖДИ ЛОБИСТКИ ФИРМИ, ЗАЩОТО НЕ СЪМ УБЕДЕН В ДОБРИТЕ РЕЗУЛТАТИ"

Работата на опозицията е да критикува, в т.ч. и президента. Особено когато сме в годината на президентските избори, намирам го за съвсем нормално. Аз няма да вземам отношение към една чисто парламентарна процедура, каквато е вотът на недоверие. Надявам се обаче там да става дума за политика. Това, което ме смущава, е отсъствието на ясни политически послания, отсъствието на политическа продуктивност в работата на парламента. Ние виждаме как всяка седмица има поне по един-два скандала, които са не политически, които са свързани с лични отношения, с някакви емоции, с идеология, с история и с какво ли не, само не с онова, което е в дневния ред на хората и на обществото.

Парламентът само ще спечели, само ще вдигне рейтинга си, защото той наистина катастрофално се срива, ако се опита да потърси решение на тези проблеми. Да кажем, вотът на недоверие има предмет политиката по темата за бедствия и аварии. Аз не полемизирам с опозицията, но в търсене на решение аз бях този, който инициира намесата на въоръжените ни сили и през лятото, и сега, когато дунавските селища са застрашени, аз бях този, който настоя и частите на пожарната, частите на МВР да бъдат ангажирани в този труден процес, при това превантивно, преди още белята да е дошла. Разбира се, оттам нататък опозицията нека дава своите оценки. В крайна сметка последната оценка ще даде избирателят.

Все пак Вашата оценка каква е? Адекватно ли като държава, като управление правителството се справя с това бедствие?

Не може да се даде глобален отговор на този въпрос. Трябва да бъдат анализирани конкретните случаи. Бяха решени немалко въпроси. Имайте предвид, че правителството мобилизира немалък ресурс при един вече готов бюджет, по средата на бюджетната година, който беше разпределен. Дали обаче точно са усвоени средствата, дали има злоупотреби, това ще трябва да кажат други органи. Аз не разполагам с информацията, с механизмите да оценя конкретно тези неща. Много важна в един такъв процес е оценката на кметовете, оценката на местните органи на самоуправление, които непосредствено биха могли да преценят резултатността от тези подобни действия.

Бихте ли се изкушили да присъствате на тези дебати в парламента? Имате покана от опозицията за това.

Аз със сигурност ще ги проследя, защото това е моята практика, но едва ли ще доставя това удоволствие на опозицията да застана на балкона, за да мога да поемам ударите и върху себе си.

Господин Президент, тази политическа дискусия за злоупотреби с държавните пари според твърденията на опозицията, отпуснати за възстановяване на щетите от наводненията, роди една друга формулировка. Каза я лидерът на ДПС Ахмед Доган – за обръча от фирми, съпътстващи всяка политическа партия. Според него това е нещо съвсем нормално и естествено. Не е ли смущаващо според Вас?

Тази формулировка се появи преди дебата за наводненията и за ролята на една или на друга фирма. Аз не приемам подобна постановка. Винаги съм бил на принципната позиция за това, че държавата трябва да има еднакво отношение към бизнеса, без значение дали той е едър или дребен. Винаги съм бил за това да не делим бизнеса по партийни предпочитания. Напротив, да създадем условия той да работи по еднакви правила.

Преди време, спомням си, Вие разкритикувахте правителството, че отстъпва от свои

ПРЕЗИДЕНТЪТ ПРЕД БНР: "РЕЗЕРВИРАН СЪМ КЪМ НАЕМАНЕТО НА ЧУЖДИ ЛОБИСТКИ ФИРМИ, ЗАЩОТО НЕ СЪМ УБЕДЕН В ДОБРИТЕ РЕЗУЛТАТИ"

ангажименти в коалиционното споразумение. Струва ми се обаче, че не бяхте достатъчно конкретен или поне не се доизказахте докрай. Какво имаште предвид?

Имах предвид това, което впрочем не само аз казвам, то прозвуча и в оценките и коментарите на синдикатите, на някои политически наблюдатели. Бяха поети твърде много ангажименти – в икономическата, в социалната сфера. И аз смятам, че правителството е длъжно да актуализира, може би етапно или на един определен период. Осем месеца вече са достатъчно дълго време, за да бъде направена такава равностойка. Защото оправданието, че има коалиция и че това налага търсенето на компромис от партийните към управленската програма за мен не е убедително. Ние оттук-нататък, вероятно дълго време ще имаме управление на страната в рамките на една или друга коалиция с повече от две партии. Така че всяка партия трябва да си прави сметката предварително. Да не се изхвърля в съответните обещания.

В същото време смятам, че правителството вероятно ще има достатъчно ресурс, за да почне стъпка по стъпка да реализира тези свои ангажименти, особено в социалната сфера, ангажименти, свързани с доходите – на пенсионерите, например. И това трябва да стане ясно, да бъде обявено достатъчно рано – от тук до края на мандата каква ще бъде графиката на повишение на тези доходи.

Вие подсказахте за доходите на пенсионерите. Как по принцип Вие градите социалните приоритети, кои са най-важните, най-неотложните решения, на които трябва да се обърне внимание?

Аз самият съм се опитвал нееднократно да търся решения. За съжаление, нерядко без съдействието на правителството. Имам предвид не толкова сегашното правителство, колкото предишния кабинет. Дори сме влизали в остра полемика тогава, когато става дума например за пенсиите, когато става дума за здравната реформа.

Нека да припомним, че именно от президентската институция тръгна дебатът за здравните застраховки, за хода на здравната реформа изобщо.

Нека да си спомним, че президентската институция беше тази, която намери, нямам предвид само себе си, но и екипа ми, онзи работещ компромис между Министерството на образованието и учителите. Много добре работим с хората с увреждания, с техните организации, които наистина трябва да бъдат поощрени в усилията им да намерят решение във всеки един момент, с децата в неравностойно положение, със сираците.

Не бих искал да изброявам всичко това, но за мен наистина е много важно да се разбере, че който и да е президент, той трябва да има функцията, ролята на социален коректив. Не да се очаква от него онова, което правителството трябва да свърши, защото президентът няма тези лостове. Но, без съмнение, президентът трябва да бъде необходимият социален коректив.

Ние можем да реабилитираме политиката тогава, когато политиката се занимава с проблемите на хората. Защото днес никой не следи онова, което става в парламента, малко се интересуват от решенията на правителството и на другите институции, просто защото тези решения не ги засягат пряко. Когато тръгне същностният дебат, та макар и по конкретни въпроси, аз мисля, че това ще върне доверието в политиката.

Бих искала да Ви върна малко към темата за ДПС, вече 15 години след демократичните промени у нас има желание от определени политически сили, и то не една, за сериозни

ПРЕЗИДЕНТЪТ ПРЕД БНР: "РЕЗЕРВИРАН СЪМ КЪМ НАЕМАНЕТО НА ЧУЖДИ ЛОБИСТКИ ФИРМИ, ЗАЩОТО НЕ СЪМ УБЕДЕН В ДОБРИТЕ РЕЗУЛТАТИ"

дебати за ролята на ДПС, за политическото присъствие на движението изобщо в правенето на политика, в политическия живот в България. Има ли такава необходимост според Вас?

Нещо повече, аз бих казал, че има стремеж да се етнизира политиката, да се етнизира политическият дебат, а това е твърде вредно не само по отношение на ДПС. Отива се с много радикални тези спрямо турския етнос, спрямо ромския етнос. Спрямо евреите в България се чуват радикални тези. За мен това е опасна тенденция. Най-вредното за страната ни ще бъде, ако на 16-ата година от прехода ние направим всичко необходимо, за да капсулираме отделните етноси. Напротив, ние трябва да направим необходимото, за да интегрираме тези етноси. Не само защото европейската политика е такава, нашата традиция е такава. Това предполага да преосмислим този прословут етнически модел. От етнополитическия му характер ние трябва да вървим към етносоциални решения. Защото в крайна сметка проблемите и на турците, и на ромите, и на българите, на огромната част от нашето население, са социални проблеми. Ако ние намерим социалните решения, тогава гръмките шовинистични фрази ще увисват във въздуха.

Лесно е сякаш да се каже отстрани, но не се случва през тези години.

Не се случва, защото другото е по-лесно. Защото в българската политика винаги е имало търсачи на силни усещания, които не могат да правят управление, не могат да търсят и да намират управленските решения. Винаги е по-лесно да намериш врага - в съседа, в някой друг, да заклемиш този враг и по този начин да експлоатираш естествените чувства, които има в хората. Хората са огорчени, хората са излъгани. Но пак казвам, това е опасна тенденция.

Вие съзирате ли например сериозна, реална заплаха за етническия мир в страната? Аз си припомних примерно подписката на "Миллет-Тракия" с искане за признаване на турско малцинство в България. Нещо, което поотмина сякаш. Може би беше моментно настроение, може би е тенденция, в която трябва да се вгледаме?

Аз самият реагирах по повод на някои от тези прояви. Нека да припомня, защото дочувам реплики, които показват, че в България информацията бързо се забравя - аз бях този, който сигнализира главния прокурор за действията на Адем Кенан. След това дойде и тази подписка, която също трябва да бъде внимателно проследена, както и действията на хората, които я инициираха. От друга страна, аз смятам и впрочем съм говорил с министъра на вътрешните работи, че е необходимо в тези смесени райони, в смесените квартали, махали, села да има засилено полицейско присъствие. От това ще спечели и едната, и другата страна. Казвам го, защото чета внимателно и сигурно ще намеря начин да успокоя с действия, надявам се, хората от "Захарна фабрика", от някои други райони, в които този въпрос е особено болезнен.

Но отново искам да кажа - решенията не могат да бъдат търсени само в силово-административна посока. Решенията трябва да бъдат търсени и намирани в икономическата и социалната политика, която ще провеждаме. Защото пред голяма част от това население радикалното действие е единствено възможното действие. Ние трябва да им дадем избора. В това е ролята на държавата и в това е ролята на политиците, а не в гръмките приказки.

Появата на "Атака" и действията на "Атака" в българския политически живот помагат ли за създаването на това напрежение, според Вас?

Ясно е, че "Атака" катализира тези процеси. Нещо повече, дори провокира много крайни

ПРЕЗИДЕНТЪТ ПРЕД БНР: "РЕЗЕРВИРАН СЪМ КЪМ НАЕМАНЕТО НА ЧУЖДИ ЛОБИСТКИ ФИРМИ, ЗАЩОТО НЕ СЪМ УБЕДЕН В ДОБРИТЕ РЕЗУЛТАТИ"

настроения. Но аз съм за това с лидерите на радикалното движение в България да се полемизира по същество, въпреки че не очаквам от тях същото.

Да вземем например темата за национализацията, която те подхванаха и оттам-нататък битката срещу статуквото, както те определят едно друго свое основно послание. Длъжен съм да припомня, че не те, не техният лидер е човекът, който би могъл да я направи. Или най-малкото, трябва да се извини, преди да направи подобна стъпка, защото той е един от идеолозите на това статукво. Нека да не забравяме, че той беше главен редактор на в. "Демокрация" точно във времето, в което това издание много обстойно обосноваваше политиката на този тип приватизация. Това беше времето, в което се обосноваваше много яростно този ликвидаторски модел в селското стопанство, това нихилистично отношение спрямо патриотичните идеи (тезата за "национализма като последно убежище на комунизма") и т.н. Така че, всеки има право да се променя, но когато се променя, би трябвало по някакъв начин да се разграничи от предишното си битие и може би дори да се извини. Иначе това са идеи, които са крайно популистки. И аз мисля, че на хората трябва простичко да бъде обяснено, че връщане назад не може да има. Да, ако има, и сигурно има, престъпни приватизационни сделки, то нека компетентните органи да направят оценката, анализа и да се върви към тяхната ревизия. Нека държавата да покаже, че има характера, има волята и силата да реши проблемите така, а не с идеологеми.

Още повече, че идеята за национализация по начина, по който "Атака" я поднася, по-скоро предполага след това реприватизация, т.е. приватизация, която да направят лидерите на "Атака". Това вече ми звучи твърде познато.

Парламентът прие една много категорична декларация, в която определи действията на лидера на "Атака" Волен Сидеров и на Павел Чернев като брутална хулиганска проява, опита им да се представят като жертви на атентат - като смайваща арогантност. Вие как определяте, как наричате това, което се случи на автомагистрала "Тракия"?

Аз наистина не бих могъл да го коментирам, тъй като моята информация е медийна. Държавният глава не би трябвало да борави по такъв случай само с медийната информация. Но нека да припомним, че в първия парламентарен ден аз използвах същото понятие не за проява извън парламента, а за онова, което се случи вътре в пленарната зала. Тогава също имаше хулигански прояви. Лошото е, че с времето някои от лидерите на това радикално движение действително решиха, че всичко им е позволено. И отношението, което те прилагат спрямо колегите си политици, се пренася вече и към някои граждани. Ето това вече не бива да се допуска.

Господин Президент, около 6 месеца остават до следващите президентски избори. Вие все още не сте казали официално, че ще се кандидатира за втори мандат, но струва ми се всички знаят, че ще е така. Не е ли вече време да кажете чрез каква формула ще направите това и как?

Аз не знам защо всички са решили, че това може да стане. Наистина няма да Ви дам отговор на този въпрос. Като продължение на теза, която вече съм развивал, България има нужда в момента от действителен държавен глава. Преди всичко във външен план. Много важно е в момента държавният глава да може, необременен от мисълта за предизборна кампания, да аргументира българската позиция и да постига резултати в усилията ни да придвижим напред българската кауза в Европа.

ПРЕЗИДЕНТЪТ ПРЕД БНР: "РЕЗЕРВИРАН СЪМ КЪМ НАЕМАНЕТО НА ЧУЖДИ ЛОБИСТКИ ФИРМИ, ЗАЩОТО НЕ СЪМ УБЕДЕН В ДОБРИТЕ РЕЗУЛТАТИ"

Ако аз бях кандидат-президент, не бих могъл да правя това така, както го правя в момента. А освен това оттук-нататък ще има много кандидат-президенти, с които медиите ще могат да се занимават спокойно.

Смятате ли, че по някакъв начин може да се отрази върху президентския вот решението на Европейския съюз кога да бъдем приети в общността?

Влияние може би ще окаже, без това да е определящо. Опитът показва, че външнополитическите събития не влияят съществено на електоралните настроения.

Но има нещо друго, което е важно. Тези избори за държавен глава, ще бъдат, освен всичко друго, и един своеобразен референдум "за" и "против" европейското ни членство с всичките позитиви и с всичките пропуснати възможности. Аз съм готов да водя този дебат, защото това е наистина стратегически дебат за България. Надявам се президентските избори да бъдат именно сблъсък на концепции, на виждания в тази посока, а не да бъдат сблъсък на компромати.

Вие все още не сте дали знак дали има необходими промени в законодателството, свързано с президентските избори. Имате ли такива конкретни предложения и например как ще коментирате едно от тях, което беше лансирано преди време - да се ограничи правото на гласуване на тези българи, които са извън страната. Визира се направо т. нар. изборен туризъм.

Аз съдържано коментирам тази тема, защото работа на парламента, а не на действащия държавен глава, е да се произнесе как да изглежда Законът за избиране на президент и вицепрезидент. Но си позволявам да изкажа принципно някои съображения.

Първо, поправките в действащия закон трябва да бъдат приети не по-късно от май т.г., т.е. достатъчно рано, за разлика от предишни случаи, когато това се прави в "дванадесет без пет". Този път правилата на изборите, на играта трябва да бъдат ясни достатъчно рано.

Второ, аз бих препоръчал да се направят минимални промени, само тези, които са належащи, без които не може да се mine. Защото законът, при който и аз съм избран и при който са участвали в надпреварата и други кандидати, е според мен добър.

Промени могат да се търсят в няколко посоки. Първо, в посока на едни много по-ясни правила за финансирането. Второ, в стесняване на възможностите за медийна агресия. Аз лично се надявам онова, което залегна, струва ми се, в закона за избиране на парламент от последните избори - без обръщенията, една много по-семпла в медийно отношение предизборна кампания, да бъде прието и сега.

Що се отнася до нашите сънародници в чужбина - аз, впрочем, не приемам изборния туризъм, защото малко влияе на резултатите, освен може би на местните избори. В никакъв случай не би могъл да обърне резултатите на президентски избори.

Когато говорим за гласуването на нашите сънародници в чужбина, нека да не смятаме, че наши сънародници има само в Турция. Защо искаме да лишим десетки хиляди студенти, млади хора, работници, при положение, че това е може би единствената или една от малкото им връзки с родината, от правото им да упражнят своя вот и да изберат своя президент.

Нека да се въведат много стриктни мерки за контрол, нека се изчистят, това е много важно, избирателните списъци и то далеч преди началото на кампанията, за да отпаднат всякакви съмнения, че някой има намерение да манипулира вота.

ПРЕЗИДЕНТЪТ ПРЕД БНР: "РЕЗЕРВИРАН СЪМ КЪМ НАЕМАНЕТО НА ЧУЖДИ ЛОБИСТКИ ФИРМИ, ЗАЩОТО НЕ СЪМ УБЕДЕН В ДОБРИТЕ РЕЗУЛТАТИ"

Смятате ли, че формацията, която създаде кметът Бойко Борисов може да се включи и да повлияе по някакъв начин на президентските избори, да стане политически фактор още на този вот?

Трудно ми е да кажа. Първо, самата формация, която засега има граждански характер, вероятно ще трябва да се развие, да придобие политически облик, своя по-ясна програма, теория и идеология, своя организационна мрежа. Едва тогава биха могли да се правят по-съществени изводи.

Освен това аз нямам навика да коментирам вътрешнопартийни теми и проблеми. Що се отнася обаче до кмета г-н Борисов, аз смятам, че пред него има няколко много сериозни задачи, свързани с проблемите на София. София няма вида на европейска столица, със съжаление трябва да го кажем. За това вината не е на сегашния кмет, на сегашното общинско ръководство. Това е едно много тежко наследство, към което са съпричастни всички, които са минали през управлението на общината.

Може би г-н Борисов направи грешка, като хвърли ултимативно проблемите към правителството. А правителството от своя страна сгреша, като му отговори остро и формално.

За мен е важно да се намери диалогът, да се намери територията на взаимодействието между общинското ръководство и изпълнителната власт, защото проблемите на София са общи проблеми. Когато става дума за този прословут въпрос с боклука, ясно е, че без взаимодействие той не може да бъде решен. Когато става дума за инфраструктурата, това също не би могло да се реши и от най-силния политик на мястото на кмета.

Така че, надявам се и съм готов да съдействам не само за постигането на диалог между общинската и централната власт, но и в търсенето на конкретни експертни и политически решения.

Разбира се, веднага искам да кажа, че търсейки решение на проблемите на София, ние трябва да отидем по-далеч. Трябва да видим какви са проблемите на всички общини, не само на големите общини в страната.

Те отдавна поставят един въпрос, който смятам, че вече трябва да бъде подхванат много дълбоко. Това е темата за децентрализацията - на ресурсите, на управленските възможности и лостове. Няма логика в това кметът да носи отговорност, защото е избран мажоритарно, и той носи голяма отговорност или поне има големи очаквания към него - за болницата, за училището, за социалните дейности - а в същото време да не може да направи една кадрова, една управленска промяна, с която да стане по-ефективна дейността на тези системи.

А защо досега политиките не решиха по-бързо този проблем?

Защото е по-лесно министърът на финансите и изпълнителната власт да разпределят ресурсите, да ги имат при себе си. Разбира се, това е по-лесното обяснение. Истината е, че това не е проблем, който е така леко разрешим. Не може да се смята, че само с една промяна в Конституцията автоматично ще се създадат предпоставките, за да имаме ефективно действаща система.

В европейските страни това се е правило в продължение на години, може би на десетилетия.

Извинете, господин Президент, но се изкушавам да Ви попитам още нещо за Бойко Борисов. Смятате ли, че има потенциал той да прекрои политическото пространство?

Може би дясното по-скоро?

Във всеки случай вероятно формацията на г-н Борисов ще се намеси активно в решаването на

ПРЕЗИДЕНТЪТ ПРЕД БНР: "РЕЗЕРВИРАН СЪМ КЪМ НАЕМАНЕТО НА ЧУЖДИ ЛОБИСТКИ ФИРМИ, ЗАЩОТО НЕ СЪМ УБЕДЕН В ДОБРИТЕ РЕЗУЛТАТИ"

политическите въпроси, в каква степен – не мога да кажа. Това, което е важно обаче да се знае, и аз съм го мислил през юни месец миналата година, сега имам по-голямо основание да го кажа - ние сме обречени да бъдем управлявани от сложни коалиции оттук-нататък дълго време. Не знам дали ГЕРБ ще прекрои пространството, но със сигурност политическото пространство ще продължи да се фрагментаризира. Тоест бъдещата управленска коалиция, след тази, която е сега, независимо от конфигурациите, независимо от състава ѝ, вероятно пак ще включва политически формации, които са различни по своята идеология, по своя характер. И това ще поставя на непрекъснато все по-тежко изпитание коалиционната култура.

Казвам го, защото съм свидетел на това, че в България имаме много политици, които непрекъснато рушат мостовете, а трябва да се изграждат свързващи звена. Винаги трябва да има отворени възможности, дори и между политически формации, които стоят отдалечено в спектъра на политическото ни пространство.

И социолози, и политолози непрекъснато сравняват Вашия рейтинг с този на Бойко Борисов като едни от най-високите рейтинги на политици. Успокояват ли Ви категоричните му заявки, че няма да се кандидатира за президент?

Аз не съм очаквал и не съм поставял такъв въпрос пред него. Това е негова лична воля. Ако г-н Борисов реши да участва в президентските избори, от това може би конкуренцията ще спечели, надявам се да спечелят и самите президентски избори.

Господин Първанов, все още не е изпълнена една препоръка, дадена от външния министър Ивайло Калфин, в парламента да бъде създадена анкетна комисия, която да проучи всички данни за лобистки сделки през последните години у нас, една тема, наречена "Шимон Шевес". Смятате ли, че с решаването на конкретния проблем, с прекратяването на договора ще бъде забравен по принцип въпросът за лобизма, може би до следващия конкретен случай?

Аз самият се изненадах от това колко много лобистки договори са подписани от информацията, която беше огласена от Министерството на външните работи, при положение че резултатите не са толкова значими. Говоря за резултатите в държавен план. Затова е важно да има такава парламентарна комисия, която да може да направи анализ на всичко онова, което е подписано, което е реализирано като ресурс, както и на конкретните политически резултати.

Да, някои страни практикуват много лобизма и имат добри резултати. Ако при нас не се е получило, то е може би защото някой го е правил повече, за да гони собствения си имидж, изграждането на собствения си имидж, отколкото да мисли за националния интерес и за образа на страната. Въпросът за това как изглеждаме в чужбина е много важен. Казвам го във връзка с тежките публикации, които се появиха в последните няколко седмици и които може би са подсказани и оттук, отвътре в страната. Затова ние трябва да търсим начини да променим този образ. Но нека да го правим чрез силите на българската дипломация, а аз мисля, че тя има сили да го прави, чрез българските авторитети в чужбина. Ние не използваме достатъчно този потенциал, нека да заложим на него.

Аз съм резервиран наистина към това да се наемат чужди лобистки фирми, защото не съм убеден в добрите резултати от това взаимодействие. А закон за лобизма трябва да има, но с цел да регламентира отношенията между политиките и бизнеса, между политиките и отделните фирми

ПРЕЗИДЕНТЪТ ПРЕД БНР: "РЕЗЕРВИРАН СЪМ КЪМ НАЕМАНЕТО НА ЧУЖДИ ЛОБИСТКИ ФИРМИ, ЗАЩОТО НЕ СЪМ УБЕДЕН В ДОБРИТЕ РЕЗУЛТАТИ"

вътре в страната. Защото едно от големите подозрения сега към българската политика, към политиките е, че реализират частни интереси чрез един или друг законопроект, чрез едно или друго свое действие.

Вие скоро подписахте указа за посланик на Никола Филчев, бившия главен прокурор. След като, спомням си преди време, Вие лично бяхте казал, че той е бил една от основните пречки за реформите в съдебната система, Вие ще кажете дали Ви цитирам правилно. Не е ли време да бъде сложен край на практиката на раздаването на посланически места като вид компенсация?

Назначаването на новия главен прокурор съществено ще ускори реформата в прокуратурата. Не съм коментирал дейността на предишния - г-н Филчев.

Мисля, че го прочетох в интервю, което сте дали в чужбина, но може да не е било точно.

Във вестниците има много и различна информация, която не винаги е точна. Аз обаче си мера приказките и знам какво съм казал.

От онези не многобройни укази за назначаването на посланици, които съм подписал за четири години и половина, в огромната им част, може би 95 на сто, става дума за дипломати от кариерата, за хора, които са израснали през всички стъпала на дипломатическата кариера, работили са в едно или друго посолство. Така че професионалният критерий винаги е бил водещ - и сега, при това правителство, и при всичките ми сложни отношения с предишния външен министър в рамките на предишния мандат.

Разбира се, трябва да е ясно, че не само в България, а и по света, има и изключения. Става дума за политици, които слизат от политическата сцена, става дума за други фигури, които са били с високо обществено положение. И понякога назначаването на такива дипломати не е нередно, напротив, то може да се оцени позитивно от приемащата страна.

Г-н Филчев е работещ човек, амбициозен и съм сигурен, че ще се опита да защити доверието. Освен всичко друго - това е страничен ефект - но вярвам, че това ще създаде допълнително успокоение на системата.

Съвсем скоро приключиха преговорите със САЩ за военните бази у нас? Има ли рискове?

Първо, искам да кажа, че тези преговори започнаха преди близо три години, въпреки че още от самото начало имаше становище на Консултативния съвет по национална сигурност, свикан по моя инициатива. Тази продължителност на преговорите е, защото българската страна се стремеше да защити националния ни интерес. Защото ние държахме подписването на договора да стане на базата на отчитането на изискванията на българското законодателството и защото в крайна сметка американската страна прояви разбиране към тези наши претенции.

И аз смятам, че в крайна сметка нашият интерес беше защитен. Този договор, който е от нов тип, смятам, че реши много от проблемите, които бяха възникнали в хода на преговорите. Това са български бази, на тях ще се вее българският флаг, това ще бъдат съоръжения, които ще бъдат съвместно ползвани. Ще има, разбира се, и немалко американски инвестиции в тази инфраструктура, макар че аз никога не съм надценявал въпроса с инвестициите, свързани с отделните бази. Този ефект трябва да се търси в много и най-различни посоки, не така концентрирано и пряко в икономически план.

Много важен е ефектът за Българската армия. Ние имаме нужда от подобно взаимодействие,

ПРЕЗИДЕНТЪТ ПРЕД БНР: "РЕЗЕРВИРАН СЪМ КЪМ НАЕМАНЕТО НА ЧУЖДИ ЛОБИСТКИ ФИРМИ, ЗАЩОТО НЕ СЪМ УБЕДЕН В ДОБРИТЕ РЕЗУЛТАТИ"

защото то ни позволява да повишим оперативната съвместимост на Българската армия. Ако ние сега имаме бойци, които в различните мисии, не само в Ирак, но тук на Балканите, в Афганистан се оценяват много високо като професионалисти на нивото на натовските си партньори, то е защото това взаимодействие, първо, разбира се, е част от традицията, която имаме, но, второ, беше изградено именно в конкретни подобни операции, учения и т.н. Така че ще има и този ефект за Българската армия.

Надявам се рисковете да бъдат сведени до минимум, защото става дума за полигони, не за бази в класическия смисъл на думата. Трябва да е ясно, че в никакъв случай целта на изграждането на тези съоръжения не е спрямо някоя друга наша съседна страна и традиционен партньор. Напротив, голямата цел е да изграждаме общ капацитет за противодействие на международния тероризъм.

Вчера обявихте, че ген. Златан Стойков ще е следващият началник на Генералния щаб на Българската армия. Може би това е добър повод да кажете оценката до момента за реформите, проведени в нашата армия, за това как те ще продължат.

Не само моята оценка, оценката на нашите партньори, оценката на самите военни е, че ние извървяхме дълъг и резултатен път в реформата на Българската армия, в нейното организационно укрепване, в повишаването на бойната ѝ готовност. Затова и резултатите са толкова добри – и на учението, и в изпълнението на тези мисии.

Разбира се, предстои още много работа. Тази работа вече е с акцент модернизацията на нашите въоръжени сили.

Разбира се, за мен най-голямото богатство на Българската армия са добре подготвените ни бойци, които впечатляват навсякъде, където участват в съответните мисии.

Изборът на ген. Стойков за нов началник на Генералния щаб е една оценка и на неговите качества, защото той е действително командир, който е извървял цялата тази стълбица във военната йерархия, доказал се е като един добър командир, но това е и жест към Сухопътните войски. Защото тяхна е основната роля, върху тях пада голямата тежест при решаването на проблемите на реформата, на модернизацията.

Господин Президент, ще потвърдите ли прогнозата си, казана в началото на тази година, че 2006 ще донесе развръзката по либийското дело? Можем ли да се надяваме това да се случи най-сетне?

Основание за подобна прогноза и тогава, и сега ми дават резултатите от проведените многостранни преговори, контактите, които бяха установени между българската неправителствена организация и Асоциацията на родителите на децата, заразени от СПИН.

За мен най-важното е, че беше изграден един нов климат на доверие, че решенията сега ги търсим заедно. Защото всички разбираме, че това е проблем не само на Либия и на България, това е проблем и на международната общност. Това обяснява защо така единно вървим към създаването на един международен фонд, към създаването на условия за лечението на децата, пострадали от СПИН, за подпомагане на техните родители, за социализацията, ако мога да използвам това понятие, на тези семейства, защото наистина те имат тежки проблеми в Бенгази, в Либия.

Давам си сметка, че твърде динамична е ситуацията, че много фактори влияят във вътрешен, в международен план. Ето, виждаме какво стана във връзка с изображенията на пророка Мохамед, в това число и в областта Бенгази, където имаше силни вълнения.

**ПРЕЗИДЕНТЪТ ПРЕД БНР: "РЕЗЕРВИРАН
СЪМ КЪМ НАЕМАНЕТО НА ЧУЖДИ
ЛОБИСТКИ ФИРМИ, ЗАЩОТО НЕ СЪМ
УБЕДЕН В ДОБРИТЕ РЕЗУЛТАТИ"**

Иска ми се да вярвам обаче, че каквото и да става, то няма да повлияе на обективността на Либийския съд, че ще имам един бърз и справедлив процес.

Интервю на Даниела Късовска - БНР